

Силабус
навчальної дисципліни
Теоретична фонетика англійської мови
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (англійська мова і література)»
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.021 англійська мова і література
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач	Оксана ДУБРОВА
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-in-mov/composition-kaf-in-mov/dubrova/
Контактний телефон	0663581018
Е-mail викладача:	oksadubrova@gmail.com
Графік консультацій	середа 09.00-10.00 Zoom

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90	3 семестр - 16	3 семестр – 14	50	3 семестр – екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: англійська

Ключові слова: англійська мова, фонетика англійської мови, теоретична фонетика, стандарт вимови, стилі, варіанти вимови, лінгвістика, галузь науки, мовні явища, міжрівневі та внутрішньосистемні зв'язки.

Мета та завдання курсу:

Мета викладання навчальної дисципліни «Теоретична фонетика англійської мови» – ознайомити з основними лінгвістичними явищами і поняттями англійської мови, а також найбільш важливими подіями в історії Великої Британії, що вплинули на еволюцію мови; закласти основи дисциплін, що є теоретичним базисом англійської мови; ознайомити студентів з традиційним і сучасним науковим підходом у галузі теоретичної фонетики і фоностилістики, а також із засобами утворення звуків мовлення, їх акустичними й фізіологічними властивостями; вивчити особливості її лексики, фонетики, граматики, функціонально-комунікативну й експресивно-семантичну диференціацію складу сучасної англійської мови; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для розвитку у студентів теоретико-гіпотетичного мислення та оволодіння іншомовною діяльністю; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища і факти, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теоретична фонетика англійської мови» є:

- • дослідити базові категорії лінгвістики й основні поняття теоретичної фонетики англійської мови;
- • охарактеризувати аспекти вимови англійських звуків, фонем та основні орфоепічні норми;
- • опанувати норми вимови лондонського діалекту як ізольовано, так і у потоці мовленнєвої комунікації;
- • проаналізувати територіальну відмінність просодичних норм англійської мови;
- • вивчити деякі засоби ритмомелодики та навчитися правильно інтонаційно оформлювати речення залежно від функціональних стилів мовлення;
- • набути з навичок транскрибування.

Завданням лекцій є ознайомлення студентів з дослідженнями в галузі теоретичної фонетики; виявлення предмета та об'єкта дисципліни, сучасних тенденцій та напрямів розвитку зазначеної дисципліни. Особлива увага звертається на розуміння структури та функціонування мови, її міжрівневі та внутрішньосистемні зв'язки.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 09. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. СК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. СК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. СК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються. СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності. ПРН 17. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі.

Зміст курсу:

Тема 1. Phonetics as a branch of linguistics. Aspects and units of phonetics. Branches of phonetics.

Тема 2. Methods of phonetic analysis. Regional and stylistic varieties of English pronunciation. Classification of pronunciation variants in English. British and American pronunciation models. Types and

styles of pronunciation. Spoken and Written language.

Тема 3. Classification of English speech sounds: articulatory classification of English consonants, articulatory classification of English vowels.

Тема 4. Phoneme as a unit of language. Definition of the phoneme and its functions. Types of allophones and main features of the phoneme. Methods of the phonemic analysis. Main phonological schools. The system of consonant phonemes. Problem of affricates. The system of vowel phonemes. Problems of diphthongs and vowel length.

Тема 5. The system of consonant phonemes. Problem of affricates. The system of vowel phonemes. Problems of diphthongs and vowel length.

Тема 6. Alternations and modifications of speech sounds in English. The notion of alternation and its types. Contextual alternations in English. Modifications of sounds in English.

Тема 7. The syllabic structure in English. Theories on syllable formation and division. The structure and functions of syllables in English. Theories on syllable formation and division.

Тема 8. Word stress in English. Nature of word stress. Place of word stress in English. Degrees of stress. Intonation: definition, approaches, functions. Components of intonation and the structure of English tone-group. The phonological aspect of intonation.

Методи навчання

Традиційні методи:

- безпосередній / прямиий метод (для опанування студентом розмовної мови і розуміння висловлювання інших, тобто опанування мистецтва вільного володіння мови в розмові);
- граматично-перекладний метод (для ознайомлення з граматичною системою мови та опанування лексичного матеріалу);
- аудіо-лінгвальний метод (для розвитку у студентів мовних навичок в строго визначеному порядку: аудіювання-говоріння-читання-письмо);
- когнітивний метод (для свідомого володіння граматичними конструкціями та поповнення лексичного запасу).

Альтернативні методи:

- метод повної фізичної реакції (для ефективності асоціювання значення слів з виконуваними діями, що прискорює процес навчання іноземної мови);
- ситуативний метод (для розвитку мовної компетенції);
- комунікативний підхід (для активізації навичок комунікативної взаємодії в процесі роботи в парах і групах з реалізацією комунікативних інтенцій).
-

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів

	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-25	26-29	30-32	33-39	40-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Практичне заняття 1	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Практичне заняття 2	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Практичне заняття 3	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Практичне заняття 4	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Практичне заняття 5	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Практичне заняття 6	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Практичне заняття 7	2.4	3.6	4	4.5	5.8	6.4	7.1
Разом максимальна кількість набраних балів	17	25	29	32	39	45	50

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС
Шкала оцінювання

Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:
Основна література

1. Димитренко Л.В. Методичні рекомендації та завдання з курсу “Теоретична фонетика англійської мови” для студентів факультету іноземної філології / Л.В. Димитренко. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2002. – 16 с.
2. Дуброва О.В. Практична фонетика англійської мови : [навч. посіб.] / О.В. Дуброва, І.В. Шиманович. – Бердянськ : ФО-П Ткачук О. В., 2014. – 332 с.
3. Єрко О.К. Практична фонетика англійської мови : [навч. посібник] / О.К. Єрко. – К. : ЛОГОС, 2005. – 272 с.
4. Дуброва О. В. Теоретична фонетика англійської мови: навч. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2016. 186 с.
5. Манси Е.А. English Phonetics : Практический курс по фонетике английского языка для студентов I–II курсов факультетов иностранных языков / Е.А. Манси.– К. : ИНКОС, 2005. – 207 с.
6. Паращук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти] / В. Ю. Паращук. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 232 с.
7. Ostapenko V. Study guide to English phonetics and phonology [Text] :[навч. посіб.] / V.I. Ostapenko. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2012. – 172 р.

Допоміжна

8. Паращук В.Ю. Зміни в кодифікованих вимовних нормах сучасної англійської мови / В.Ю. Паращук // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія філологічні науки (мовознавство) – Вип. 26. – 2000. –С. 165–171.
9. Програма з англійської мови для університетів / інститутів. Проект / [Колектив авт. : С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей та ін.] – Вінниця : Нова книга, 2001. – 245 с.
10. Холодіна О., Карпенко Н. Англійська мова. Навчально-методичний посібник. – [О. Холодіна, Н. Карпенко, О. Коваленко, Ю. Кіщенко, В. Мелконян]. – Херсон : Айлант, 2000. – 138 с.
11. Bradford B. Intonation in Context / B. Bradford. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 62pp.
12. Cambridge English Pronouncing Dictionary/ Originally compiled by Daniel Jones. –16th ed./ [Edited by Peter Roach, James Hartman, and Jane Setter]. – Cambridge : Cambridge University Press, 2003. – 559 pp.
13. Coggle, Paul. Do you speak Estuary? / Paul Coggle. – London : Bloomsbury, 1993. –106 pp.
14. Crystal D. The Cambridge Encyclopidia of the English Language / D. Crystal. – Cambridge : Cambridge University Press, 2003. – 499pp.
15. Cunningham S., Bowler B. Headway Intermediate Pronunciation / [S. Cunningham, B. Bowler]. –Oxford :Oxford University Press, 2005. – 108 pp.
16. Cunningham S., Bowler B. Headway Pre-Intermediate Pronunciation / [S. Cunningham, B. Bowler]. – Oxford : Oxford University Press, 2005. – 111 pp.
17. Gimson, A. C. Jones and Standards of English Pronunciation / A.C. Gimson// English Studies. – Vol. 58. – No.2.– 1977. – P. 152–157.
18. Hancock M. English Pronunciation in Use / M. Hancock. –Cambridge : Cambridge University Press, 2003. – 1950 pp.
19. Hewings M., Goldstein Sh. Practice Through Interaction: North American English / M. Hewings, Sh. Goldstein. – Cambridge : Cambridge University Press, 1999. – 148pp.
20. Hewings M. Pronunciation Tasks : A Course for Pre-Intermediate Learners / M. Hewings. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – 128pp.
21. Jones D. The Pronunciation of English / D. Jones. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 223pp.
22. Leitner G. The Consolidation of “Educated Southern English” as a Model in the Early 20th Century / G. Leitner // IRAL. – Vol. 20. – 1982. – P. 94–95.
23. Merkulova Y.M. English for University Students : Introduction to Phonetics / Y.M. Merkulova – СПб. :Изд-во«Союз», 2002. – 144pp.
24. Mortimer C. Elements of Pronunciation : Intensive Practice for Intermediate and More Advanced Students / C. Mortimer. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 100pp.
25. O’Connor. Better English Pronunciation / D.J. O’Connor. – Cambridge : Cambridge University Press, 1998. – 152 pp.

26. O'Connor J.D., Arnold G.F. *Intonation of Colloquial English* / D.J. O'Connor, G.F. Arnold. – Lnd. : Longman, 1970. – 290 pp.
27. Parashchuk, V. *Accents of English : Phonological Aspects of Varieties Differentiation* / V. Parashchuk // Наукові записки. – Випуск 22. – 2000. – P. 162–177.
28. Prator C., Robinett B. *Manual of American English Pronunciation* / C. Prator, B. Robinett. – [S.L.]: Harcourt Brace & Company, 1985. – 244pp.
29. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language* / [David Crystal]. – Cambridge : Cambridge university press, 1995. – 489 pp.
30. Trim J. *English Pronunciation Illustrated* / J. Trim. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 96pp.
31. Vassilyev V.A. *English Phonetics (a Theoretical Course)* / V.A. Vassilyev. – Moscow : Higher school publishing house, 1970. – 324 pp.
32. Wells, John C. *Accents of English* / John C. Wells. – Cambridge, London, New York : Cambridge University Press, 1982. – Books 1, 2, 3. – 685 pp.
33. Wells, J. C. *The Cockneyfication of RP?* // *Nonstandard varieties of language. Papers from the Stockholm Symposium, 11–13 April 1991.* /Ed. By Gunnel Melchers and Nils-Lennart Johannesson. – Stockholm : Almqvist & Wiksell International, 1994. – P.198–205.
34. Wells, J. C. *Whatever happened to Received Pronunciation* // *Jornadas de Estudios Ingleses.* – Universidad de Jaen, 1997. – P. 19–28.
35. Wells, J.C. *Pronunciation preferences in British English; a new survey* // *Proceedings of the 14th International Congress of Phonetic Sciences.* – San Francisco, 1999. – P. 33–50.